

Jätämme eriävän mielipiteen Pyhäjoen kunnanvaltuuston päätökseen, valtuuston kokouksen asiaan numero 9: Lausunto Fennovoima Oy:n ydinvoimalaitoshanketta koskevasta periaatepäätöksestä.

Perustelut:

1.

Kunnanvaltuusto antoi lausunnon periaatepäätöksestä ennen aikaisesti koska: Pyhäjoen kunnalla ei ole vielä käytettävissä kaikkia tarvittavia tietoja ja selvityksiä, jotka voivat vaikuttaa periaatepäätöksen tekemiseen ja asian valmistelussa on selkeitä puutteita.

- Työ- ja elinkeinoministeriö on edellyttänyt, että Fennovoima Oy täydentää periaatepäätöshakemustaan useilla lisäselvityksillä hankkeen ympäristövaikutuksista. Nämä edellyttävät maastossa tehtäviä lisäselvityksiä eivätkä selvitysten tulokset ole vielä tiedossa. Fennovoima ilmoittaa raportoivansa vaaditut tulokset vasta lokakuun loppuun 2009 mennessä.
- Fennovoima Oy:ltä edellytetään Natura-arvioinnin suorittamista Pyhäjoella ja Ruotsinpyhtäällä. Natura-arviointi on suoritettava ennen PAP-lausuntoa ja arvioinnin valmistuminen vie aikaa vähintään syksyyn..
- Säteilyturvakeskus (STUK) antaa alustavan lausunnon suunnitellun laitospaikan soveltumisesta ydinvoimalaitoksen rakentamispaikaksi, mutta lausunto valmistuu vasta lokakuussa 2009.
- Viranhaltijoiden periaatepäätösesityksen tueksi antamia lausuntoja ei ole esitetty ao. lautakunnille, joilla olisi mahdollisesti ollut laajempi näkemys asiasta tai jopa oikeus viranomaisena lausua asiasta. Lautakunnissa olisi voitu ottaa kantaa asiaan ja tuoda esille mahdolliset puutteet tai jopa virheet, joita lausunnoissa oli. Se, että edes lautakunnat eivät saaneet osallistua lausunnon valmisteluun, saati se että kuntalaisille ei annettu asiassa sananvaltaa, ei toteuta avoimuutta asian käsittelyssä. Virkamiesten antamat lausunnot eivät toteuta demokratiaa (heitä ei ole vaaleilla valittu) ja kansanäänestystä asiasta ei annettu.

Toisaalta kunnanhallituksen esityksen mukainen myönteinen lausunto on kunnan osalta lopullinen, eikä sitä voi muuttaa, vaikka selvitykset jatkossa osoittaisivat päätöksen olleen ennen aikainen tai harkitsematon.

Kunnanvaltuuston olisi pitänyt vähintäänkin kirjata lausuntoonsa, että se varaa mahdollisuuden täydentää lausuntoaan em. selvitysten, arviointien ja STUK:in lausunnon valmistuttua loka-marraskuussa 2009.

2.

Lausuntoesityksessä on huomioitu ja hyvin tarkkaan painotettu hyötyjä, joita hankkeen toteutumisesta kunnalle ja laajemmin seutukunnalle olisi. Toteutuessaan hankkeella olisi hyötyjä, jotka ovat mitattavissa lähinnä rahassa, kuitenkin näitä hyötyjä on myös suurenneltu.

Hanketta arvioitaessa ja varsinkin periaatepäätöslausuntoa annettaessa jätettiin arvioimatta mitä kielteisiä vaikutuksia hakkeella on kuntalaisille ja mikä on niiden merkitys!

Hankkeen negatiivisia vaikutuksia ovat mm.

- Ydinvoimala tuottaa vaarallista jätettä. Kaikkein vaarallisimmalle jätteelle eli käytetylle polttoaineelle ei Fennovoimalla ole loppusijoituspaikkaa. Ja vaikka tämä iso ongelma ratkaistaisiinkin seuraavan 50v:n aikana, siihen asti tämä korkea-aktiivinen jäte säilytettäisiin joka tapauksessa laitospaikalla maanpäällisissä varastoissa, alttiina monille katastrofeille. Muu radioaktiivinen jäte haudattaisiin Hanhikiven maaperään.
- Ydinvoimalan hyötysuhde on kestämätön 1/3 hyötyä 2/3 pelkkää haittaa. Jäähdytysvesien järkyttävän suuri määrä ja sen purku matalaan vesistöön tuhoaisi rannikon ekosysteemin, erityisesti lähialueilla, mutta matalan vesistön ja virtaamien vuoksi vaikutukset ulottuisivat Raahen rannoille ja kauemmas, sopivilla tuulilla myös vaikkapa Kalajoen Hiekkarannoille. Jäähdytysvedet aiheuttavat vesien rehevöitymistä ja pilaantumista. Jäähdytysvedet sisältävät varsinkin laitosten vanhetessa aina myös radioaktiivisia päästöjä. Jopa kunnan teknisen johtajan mukaan vesioikeudellinen ympäristövirasto ei tule tyytymään mallinnuksiin, jotka on nyt esitetty, vaan tulee vaatimaan lisäselvityksiä.
- Suuri osa alueen ihmistä ei voi hyväksyä, että kunta ja kotiseutu uhrataan ydinvoimalle. Suomessa on tätä varten jo vallattu kaksi aluetta, jotka on "tuomittu" ydinvoimarakentamiseen, joiden luoto ja vesialueet on pilattu ja joiden väestö on joutunut mukautumaan asiaan. Heillä ei ole enää vaihtoehtoja.
- Hanke on kuin isku vasten kasvoja niille ihmisille, jotka ovat valinneet asuinpaikan ja tulleet (tai on jopa oikein houkuteltu) asumaan Pyhäjoelle "ihmisläheiseen luontokuntaan"!
- Kun valtuuston puheenjohtajan mukaan kukaan ei tilanteesta taloudellisesti joutuisi kärsimään, miten heille (meille) korvattaisiin se, että emme voisi asua ydinvoimalan tai ydinvoimalatyömaan vieressä?
- Ydinvoimalan rakentamisaika olisi kahdelle lähikylälle kestämätöntä aikaa. Rakentamisen vaikutukset eivät rajoittuisi "ydinvoimalle kaavoitetulle" alueelle, vaan levittäytyisivät monelle ympäristön kannalta aralle alueelle ja häiritisivät varsinkin parhalahdisten ja piehinkiläisten elämää. Vaikutukset tuntuisivat kyllä myös Pyhäjoen keskustassa.
- Ydinvoimalan käytön aikaisia riskejä (varsinkin vaikutuksia terveyteen) ei ole tutkittu vielä riittävästi, tutkimukset ovat vasta alkamassa. Leukemiatutkimusta ei vieläkään ole kumottu, ei vain tiedetä, mistä syöpien lisääntyminen johtuu, mutta todistetusti ydinvoimalan läheisyys vaikuttaa asiaan!. Mahdollisessa onnettomuustilanteessa 4-20 km:n etäisyydellä laitoksesta ovat pahimmat laskeumat.

3.

Periaatepäätöshakemuksen hyväksymiselle ei ole perusteita.

Hanke ei ole yhteiskunnan edun mukainen. Hanke on enimmäkseen suurimman osakkaan E.ON:n edun mukainen (Fennovoiman merkittävin 34% osakas). Fennovoiman suunnittelema energiatuotantokapasiteetti menisi vähintäänkin E.ON:n osuuden verran markkinoille ja sinne mistä siitä saisi parhaan hinnan, eli mahdollisesti kuitenkin vientiin. Päästöoikeudet / Suomen päästömaksut ovat myös kyseenalaisia Fennovoiman hankkeessa, koska E.ON AG ilmoittaa vuosikertomuksessaan *Skandinavia-osiossaan otsikon "Fennovoima-Projekt" alla (E.ON AG 2008. Company Report. p. 57), että "Eräs tärkeä virstanpylväs tiellä hiilidioksidivähennyksiimme on Fennovoiman suunnitelma uudesta huippumodernista ydinvoimalasta."*

Tämä tarkoittaa, että E.ON AG lukee "Fennovoima-projektin" keinoksi yhtiön omien hiilidioksidivähennystavoitteidensa saavuttamiseen.

Ydinvoima ei ole hiilidioksidivapaata ottaen huomioon rakentamien, uraanin käsittelyn ympäristövaikutukset, laitosityksiköiden purkamisen, ydinjätehuolto ja kuljetukset!

Lisäydinvoiman tuottaminen Suomessa ei välttämättä vaikuta sähkön tuontiin tai ”venäläisen” sähkön tuotantoon eli Fennovoiman hanke ei poista sitä turvallisuusriskiä. Euroopan sähkömarkkinat yhdistyvät, Eurooppa (mm. Saksa) haluaa muualla tuotettua ydinvoimasähköä (joka on näennäisedullista, kun siitä aiheutuvat pitkäaikaisvaikutukset ja haitat jätetään huomioimatta), jota se ei voi itse tuottaa.

Voimassa olevassa maakuntakaavassa Hanhikiven alueen arvo on huomioitu. Erityisen merkittävää on, että maakuntakaavassa on osoitettu luonnon monikäyttöalue –merkinnällä virkistyskäytön kannalta kehitettäviä, arvokkaita luontokohteita sisältäviä aluekokonaisuuksia. Nämä merkinnät perustuvat Pohjois-Pohjanmaan liiton, Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen ja Metsähallituksen yhdessä muiden sidosryhmien kanssa laatimaan maakuntamme arvokkaiden luontokohteiden hoidon ja käytön priorisointisuunnitelmaan. Kyseiset aluekokonaisuudet tukevat ja kohdentavat luontokohteiden hoitoa sekä luontomatkailua ja virkistyskäyttöä.

Vanhaan kaavaan viittaaminen ei ole enää ajankohtaista. Väite, että alue on 70-luvulla ollut voimalaitosselvitysten kohteena, on virheellinen. 1986 alueelle on laadittu syväsatama/suurteollisuuskohteiden selvitys, joka ei ole johtanut hankkeisiin.

Hanhikivi, muinaismuistolain suojaaman rajakiven ympäristö ei säily entisellään, jos Fennovoiman hanke toteutuisi ja rakentaminen alkaisi. Saavutettavuus paranisi vain mahdollisen uuden tien vuoksi, mutta alueen merkitys menetettäisiin ja alueen arvo kärsisi massiivisen laitoksen sijaitessa välittömässä läheisyydessä. Alueelle ei olisi enää vapaata pääsyä.

Maa- ja kallioperätutkimuksista ei ole annettu tietoja. Tutkimus ei ole ollut julkinen, tai sitä ei ole olemassa, sillä sitä ei ole saatu edes pyynnöstä, Lausunnossa on kuitenkin oletettu, että tietoa on riittävästi.

Maankohoamisrannikko on luonto- ja kulttuuriympäristönä erityinen aluekokonaisuus, jonka ominaispiirteiden vaalimisessa Pohjois-Pohjanmaalla on valtakunnallisesti mittava vastuu. Maankohoamisrannikon suojeluarvoja ja erityispiirteitä onkin maakuntakaavassa korostettu kaavamerkinnöin ja kehittämisperiaattein. Luonnonsuojelu on osa maakunnan kehittämistyötä!

Maankäyttöön liittyen voidaan joka tapauksessa todeta hankkeen olevan useilta osin täydellisesti ristiriidassa valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden kanssa, jotka ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön ohjausjärjestelmää.

Mm näillä perusteilla emme voi olla mukana ottamassa vastuuta valtuuston enemmistön päätöksestä, josta koituu kunnalle ja kuntalaisille joka tapauksessa vahinkoa, tulipa ydinvoimalaitosta tai ei.

Pyhäjoella 10.6.2009

Pro Hanhikivi valtuustoryhmä

